

Francesc Berneda Ribera

Calçats per triomfar

Amb el cognom del seu fundador i tot just acabada la Guerra Civil, es funda a Sant Boi de Llobregat l'empresa Berneda, dedicada a la fabricació de calçat. De la mà de la segona generació i amb el nom de Munich, els Berneda s'especialitzen en calçat esportiu, i esdevenen els pioners en la fabricació d'unes sabatilles que han utilitzat generacions d'esportistes i que avui, de la mà de la tercera generació, són una referència de la moda urbana.

Lluís Berneda Navarro neix a Sant Boi de Llobregat l'any 1919, fill d'un banderiller, i forma part d'una generació marcada per la Guerra Civil, en què combat en el bàndol republicà. «El meu pare havia perdut la guerra, i en el camp de càstig on va estar tancat, en un batalló disciplinari de Torroella de Montgrí, ja hi feia sabates i tot el que podia per guanyar-se la vida. Aquestes sabates li servien per aconseguir millors condicions al camp, regalant-les als oficials», explica Francesc Berneda Ribera (1944), fill del fundador. Quan surt del captiveri funda una petita empresa de sabates, Manufactures Berneda. «En aquella època tot estava controlat per l'Estat, hi havia un sistema d'autarquia, i hi havia un *cupò* de pell. A Manresa hi havia Pielsa i poc més», afegeix el seu fill, Xavier Berneda Martín. Tot i aquests difícils inicis, Berneda aconseguí fabricar sabates i comença a especialitzar-se en el calçat d'un molt incipient món esportiu de postguerra.

En aquest sentit, Berneda fabrica sabates de futbol per a equips com el Reial Club Esportiu Espanyol. «En aquella època, la sabata de futbol no era tan diferent de la sabata normal, de carrer, era de cuir i se li enganxaven uns tacs. La diferència entre les sabates normals i les sabates de futbol era que tenien tres línies on es clavaven els tacs», explica Xavier Berneda. La sola de les sabates de futbol es cus a mà fins que no s'inventa la màquina de doble fil. En aquell moment, els practicants de l'esport o bé són profesio-

nals o bé són privilegiats, però, en tot cas, en són molt pocs.

«Amb deu anys ja estava treballant a l'empresa. No hi havia cap altra opció», recorda Francesc Berneda. «Jo de petit ja arreglava sabates, posava mitges soles, tapetes, feia sabates a mida per a coixos... He picat moltes soles!» És una època en què no es llença cap sabata, en què tot es pot reparar, i el jove Francesc Berneda aprèn l'ofici al taller familiar, amb els operaris del seu pare. «El meu primer record és picar cuir. La sola d'una sabata es feia d'un cuir gallec que es mullava i s'havia de picar fort.» Als 18 anys s'ha de fer càrrec de l'empresa juntament amb el seu germà Lluís.

L'any 1964, la marca es refunda amb el canvi de nom i la introducció del tradicional símbol de la X. «Vaig tenir un fracàs amb una sabata d'atletisme amb la qual vaig anar a Galícia, i vaig pensar que s'havia de canviar de nom. Llavors, en plena dictadura, tot el que era estranger o sonava a estranger era molt ben rebut, i tornant de Galícia li vaig proposar al meu germà que podíem canviar de nom. Li vaig proposar o bé Munich o bé Zurich», recorda el fill del fundador. La X sorgeix en aquella mateixa època quan s'intenta trobar un sistema per dissimular les costures de la ziga-zaga que deixen les diferents pells del calçat en cosir les diferents parts de les sabatilles. A partir de llavors, aquesta X es converteix en la senya d'identitat de Munich a torneigs, certàmens, estadis i camps de futbol. També en aquell moment el taller

«L'any 1964, la marca es refunda amb el canvi de nom i la introducció del tradicional símbol de la X.»

de sabateria dels Berneda es converteix en una marca reconeguda, Munich. Un altre dels factors que asseguren la vocació de marca de Munich coincideix amb el canvi de seu de la fàbrica.

La matèria primera és la pell de vedell, que posteriorment serà combinada amb pell de cangur. La necessitat d'una proximitat a la matèria primera porta els Berneda a muntar la fàbrica Munich l'any 1975 a Vilanova d'Espoia, un poble del municipi de la Torre de Claramunt, a la comarca de l'Anoia, feu tradicional de la indústria de la pell a Catalunya. «Vist amb perspectiva, crec que a Vilanova d'Espoia estàvem massa lluny del consumidor, de Barcelona, de les botigues on podien vendre les sabates, dels grans magatzems, dels clubs esportius... I, a més, ens feia fer molts viatges des de Sant Boi, on vivíem, fins aquí», raona Xavier Berneda.

«En aquella època veníem directament als clubs, perquè de botigues d'esport n'hi havia molt poques: Casa Sibecas, Remells, Beristáin, *Deportes* Martín i poc més. I tu havies d'anar a vendre al club», recorda Francesc Berneda. «El meu pare i jo vam inventar un tac d'alumini massís que anava clavat amb un cartró fibra que evitava que el tac s'enfonsés a la sola i es clavés al peu. I això va continuar així fins que vam poder fer tacs de goma, que en camps de terra anaven molt millor, eren més còmodes i no feien tant de mal si tocaves algú». Francesc Berneda coneix molt bé el món esportiu del passat i els materials que s'hi usaven. «Els jugadors d'avui en dia, com en Messi, no podrien jugar amb les botes que feia servir en Kubala», argumenta «pensa que la pell de cangur o de vedell

amb les quals es feien les sabates, es mullava i s'estirava i d'aquí es feia la bota de futbol. I per aconseguir adaptar-la al seu

XAVIER (A L'ESQUERRA) I DAVID BERNEDA MARTÍN.

ANUNCI DELS ANYS SETANTA.

peu, el jugador l'havia de portar als entrenaments fins que la tenia completament deformada i adaptada al seu peu. Avui això és impossible. Porten sabates totalment sintètiques i adaptades al peu del jugador.» De fet, Kubala serà un dels jugadors que es calçarà les botes de futbol dels Berneda.

Altres esportistes que també es calçaran sabates Munich seran, per exemple, l'atleta i rècord de salt amb perxa en els Jocs Olímpics de Mèxic del 1968, Ignacio Sola, o el futbolista peruà del Futbol Club Barcelona, Hugo Sotil. També equips com la Unió Esportiva Samboiana de rugbi o l'equip d'handbol del Granollers. «Llavors, el que fèiem era tot enca-

rat a l'esport. És ara quan hem anat canviant d'orientació», assegura Francesc Berneda. «Els esportistes sabien que estàvem a Sant Boi i que fèiem sabates per a tot tipus d'esport i encara avui et trobes gent que et diu que va venir amb els seus pares perquè volia que li féssim unes botes de futbol», afegeix el seu fill Xavier. Els Berneda fan créixer Munich i el seu prestigi per la seva gran qualitat i per l'obsessió que tenen en tots els detalls. «En aquella època es valorava molt que pel que t'havies gastat en unes botes de futbol aquestes et duressin. I es van inventar una sola que a Andalusia es deia *suela de color tocino* i que aquí en diem sola de color de caramel, i que als camps de sorra, com el del Sant Quintí de Mediona o el de Vilafranca, et duraven. Aquelles sabates de futbol Munich a un jugador de futbol li podien durar perfectament un any. I els clubs de Segona Divisió B o de Tercera Divisió compraven aquestes botes, que, juntament amb l'equipació, sovint eren l'únic que rebien els jugadors», rememora Xavier Berneda. «Això ha canviat totalment. Ara la sabatilla es ven pel seu valor estètic, per moda. Però de l'època que estem parlant, era impossible que un jugador de futbol portés unes botes d'un altre color que no fos negre!»

Xavier Berneda Martín (1971) es cria en l'ambient de la fàbrica familiar. Els mals resultats en l'estudi el porten a treballar a l'empresa familiar abans de complir la majoria d'edat. En canvi, el seu germà David Berneda Martín (1974) combina els estudis i la feina a l'empresa. «Quan era petit i em preguntaven què feia el meu pare, jo sempre deia que era sabater. I en aquesta professió ens vam formar tant jo

com el meu germà. Vam començar a treballar des de baix, tallant, cosint, rebaixant. En David, encara que estava a la universitat, també. A mi em van enviar a fer cautxú a Alacant, vaig treballar en una empresa aprenent a *curtir* pell a Igualada, vaig estar a la fàbrica en una línia de producció, com un més. I el més destacat de tota la nostra formació va ser haver d'arreglar sabates velles. Perquè, en l'època que vam començar a treballar, no es feien abonaments per sabates en mal estat, es rebien, s'arreglaven i es tornaven a enviar. Desmuntar una sabata sense trencar-la és un molt bon aprenentatge, perquè pots fer servir totes les màquines i si se't trenca la sabata no hi perds com si fos nova. És una forma, a més, de provar els materials, descobrir perquè s'envelleixen, perquè es trenquen...», rememora Xavier Berneda. «I si es gastaven les soles, ens venien perquè les arregléssim i les canviéssim», afegeix el seu germà David. «El nostre pare ens va ensenyar el sacrifici, sacrifici, sacrifici.» Una altra de les feines que porten a terme els germans Berneda és treballar en una botiga d'esports i sabateria que els seus pares muntaven amb uns quants socis. «El primer que vam fer va ser recollir gomes del terra de la botiga. Jo volia guanyar diners i el meu pare em pagava una pesseta per cada goma que recollia. Però un dia vaig voler ser més llest que ell i vaig anar-les a buscar directament al sac de les gomes. Però em va enxampar i va canviar l'acord: per cada goma que trobés al terra em donaria un calbot!», diu

«A finals dels anys seixanta, el que fèiem era tot encarat a l'esport.»

rient Xavier Berneda. «Sortíem de l'escola i recollíem els cartrons de la fàbrica i els anàvem a vendre una vegada a l'any. L'esperit empresarial ens neix de petits!»

Un dels fets que Francesc Berneda al capdavant de Munich viu en pròpia pell és l'auge de la moda del futbol sala. «Fins llavors el futbol sala es jugava amb botes de futbol normal, amb els tacs tallats, però van començar a arribar els brasilers que jugaven a futbol amb sabatilles de lona, tipus Convers, amb punta reforçada. El pare va reunir en un restaurant de Madrid els millors jugadors brasilers que

en aquell moment estaven jugant a Espanya i en va sortir amb el

concepte d'una sabata nova de *futbito*, tipus *indoor*, molt semblant a la sabata d'handbol amb una puntera reforçada. Era el model Goal. Avui dia totes les marques tenen un

model com aquest. En vam ser pioners», afirma Xavier

Berneda. El primer equip espanyol que juga un torneig internacional de futbol sala, ho fa amb un model Trofeo de la marca Munich.

SABATILLA MUNICH GOAL 1292.

INTERIOR DE LA BOTIGA DE LA ROCA VILLAGE, INAUGURADA EL 2015.

La tercera generació és l'encarregada de descobrir un nou oceà de negoci, amb una aposta arriscada, però que avui s'ha demostrat totalment exitosa. La pressió del mercat asiàtic obliga els germans Berneda a convèncer la generació del seu pare i oncle que gràcies als coneixements adquirits durant més de cinquanta anys era possible fer un canvi revolucionari. «L'any 1999 vam inventar una línia nova, en comptes d'anar només a la botiga d'esport vam crear una divisió de moda que permetés que algú pogués anar pel carrer amb una sabatilla Munich», explica Xavier Berneda. «Vam agafar els models dissenyats per

l'avi, el tiet i el pare i els vam convertir en objecte de disseny, de moda. Ens vam associar amb distribuïdors internacionals, vam provar el producte a Itàlia, on estàvem a les millors botigues i sortíem a les publicacions de referència, i finalment vam arribar aquí, on alguns ja ens esperaven de feia temps», exposa Xavier Berneda. El pas de l'esport a la moda és una revolució, però el públic la va acollir de manera entusiasta. «Havíem de fer-ho molt bé per convèncer algú que comprés les nostres sabates. Però va arribar un moment que et trucaven i et deien que havien vist les nostres sabates en algunes boti-

gues de luxe i es pensaven que ens havíem venut l'empresa. Però, si miraven l'etiqueta, veien que continuem sent els mateixos. De Capellades al món!»

Avui dia, com en el seu moment va ser referència en el calçat esportiu i en models especials per a la pràctica de l'atletisme o del futbol, Munich és un referent internacional de la moda urbana, amb línies de complements, bosses, bosses de mà i motxilles. «El client de Munich és molt fidel, i busca exclusivitat, distinció», assegura Francesc Berneda. Munich té botigues pròpies, franquícies tant pel que fa a la moda com a l'esport, botigues semi-exclusives, *corners*, *outlets*, botiga en línia i des del 2009 Munich My Way, un servei pioner en què l'usuari pot confeccionar la seva pròpia sabatilla amb 333 milions de combinacions possibles. A més, es pot trobar en plataformes de venda en línia tipus Privalia i en botigues multimarca. El secret, segons Xavier Berneda, és la multicanalitat del negoci.

«Una empresa familiar és com un sopar de Nadal cada dia. Pot anar molt bé,

però és complex, cadascú és com és i s'ha de saber gestionar», assegura Xavier Berneda. El futur immediat és una nova marca amb la qual Munich espera feminitzar la companyia i acostar la clienta a un producte que no entén de sexes, sinó

de modes. El fill de Xavier Berneda es prepara per donar un cop de mà als estius, però, com diu el seu pare, la companyia ha canviat molt des que ell va entrar-hi, i a llarg termini la propietat i la gestió no cal que vagin a parelles. Estar ben calçats per encarar el futur i no tenir mai por

del canvi ha estat un dels secrets de Munich, l'empresa fundada tot just acabada una guerra per abastir un mercat petit com era el món dels practicants esportius i que avui ja ha celebrat setanta-cinc anys ben inserits en el món de la moda. «Avui ja som una marca global, i qui diu que demà no podrem fer canvis encara més radicals que els que hem fet fins ara», reflexiona Xavier Berneda, qui juntament amb el seu germà David gestiona l'empresa familiar des del 2012, després d'una reestructuració de l'accionariat familiar.

«Vam agafar els models dissenyats per l'avi, el tiet i el pare i els vam convertir en objecte de moda.»